


Wydział Psychologii
Uniwersytetu Warszawskiego



MODEL PRACY PSYCHOLOGA SZKOLNEGO


MONITORING – INTERWENCJA – PROFILAKTYKA – PROMOCJA

Grażyna Kutra

Główne przesłanie

2


Wychowanie
powinno uwzględnąć
nowe wyzwania
wynikające z przemian zachodzących
we współczesnym świecie



Wyzwania XXI wieku

3

- Przemiany w świecie - globalizacja
 - przenikanie się kultur
 - pogodzenie dobra jednostki i społeczności
(od najbliższej do ogólnoswiatowej)
- ❖ Deklaracja Globalnej Edukacji (Maastricht, 15-17.11.2002)
 - ❖ odpowiedzialność za siebie i za własne zachowania
 - ❖ aktywna postawa
 - ❖ otwartość na innych
 - ❖ uniwersalne wartości - altruizm




Postulaty dla wychowania

4

Podstawowe zadanie wychowania
wspieranie rozwoju dziecka, który ma prowadzić
do:
kreatywnego i podmiotowego
funkcjonowania w dorosłości


(Jurkowski, 2003)



I założenie

5


- Ekspertami od procesu wychowawczego są
psycholog wychowawczy i pedagog
 - Psycholog posiada wiedzę psychologiczną na temat procesu wychowania i mechanizmów wpływu wychowawczego
 - Pedagog posiada wiedzę na temat celów wychowania



II założenie

6

Psycholog wychowawczy powinien
przyjmować **zwnątrzsystemową** perspektywę
wobec procesu wychowania i życia szkolnego
to znaczy oceniać i rozumieć **rzeczywiste**
konsekwencje oddziaływań wychowawczych



Implikacje dla roli psychologa szkolnego

7

Powinien

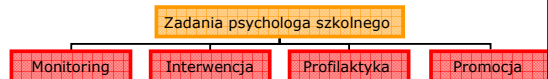
- aktywnie śledzić proces wychowania z perspektywy wiedzy psychologicznej i rzeczywistych funkcji sytuacji wychowawczych
- podejmować działania profilaktyczne i promocyjne: dbanie o klimat szkoły, integracja szeroko ujmowanej społeczności szkolnej, rozwijanie kompetencji wychowawczych, dbanie o rozwój zasobów uczniów

Nie powinien ograniczać się jedynie do reagowania na zgłoszone problemy, czyli do interwencji



Model roli psychologa szkolnego

8



Monitoring

9

Polega na

- czuwaniu i towarzyszeniu
- obserwacji życia szkolnego i procesu wychowawczego w celu jego opisu i diagnozy

*Monitoring powinien być **podstawą** wszystkich innych działań psychologa: interwencji, działań profilaktycznych i promocyjnych*



Interwencja

10

Polega na

- korygowaniu, naprawianiu lub kompensowaniu błędów wychowawczych i ich skutków dla wychowanka
- modyfikacji postaw rodziców i nauczycieli w stosunku do danego ucznia lub grupy uczniów, udzieleniu pomocy psychologicznej i wsparcia osobie mającej problemy lub poszkodowanej, pokrzywdzonej
- rozwiązywaniu konfliktów lub podejmowaniu mediacji pomiędzy zwaśnionymi stronami

Interwencja zawsze ma na celu pokonanie zaistniałego problemu



Profilaktyka

11

Polega na

- na ochronie przed zagrożeniem
- podejmowaniu działań zapobiegających pojawieniu się zachowań problemowych, ryzykownych, czy dysfunkcyjnych

Profilaktyka powinna być nastawiona na zapobieganie pojawianiu się ściśle określonych problemów w zachowaniu uczniów oraz negatywnych zjawisk w wychowaniu



Profilaktyka – poziomy

12

- Pierwszorzędowa
- Drugorzędowa
- Trzeciorzędowa



Promocja rozwoju osobowego

13

Polega na podejmowaniu działań mających na celu:

- ▶ **stwarzanie** warunków i klimatu sprzyjającego doskonaleniu siebie i swoich kompetencji indywidualnych
- ▶ **wspieranie** rozwoju ucznia (w tym tego wybitnie zdolnego nie tylko w jego rozwoju intelektualnym) i dorosłych, którzy z nim pracują
- ▶ **rozwijanie** refleksyjnego samostanowienia o sobie i umiejętności samoregulacji, kształtowanie podmiotowości dziecka i uczestników procesu wychowawczego

Promocja nie jest poprawianiem, tylko stwarzaniem okazji do rozwijania swojego potencjału, kompetencji w celu podniesienia jakości życia



Postulat końcowy

14

Psycholog

- **nie powinien wkraczać**
 - w obszar i kompetencje wychowawców, nauczycieli, pedagoga szkolnego
 - **powinien wspierać**
 - wszystkich uczestników systemu szkolnego w wychowaniu i nauczaniu uczniów
- oraz
- w kształtowaniu środowiska wychowawczego tak, aby uczenie się i rozwój osobowości wychowanków przebiegał w sposób optymalny



Funkcje zaproponowanego modelu

15

- ✓ wyznaczenie ram dla podejmowanych działań zawodowych
- ✓ samoobserwacja
- ✓ utrzymanie właściwych proporcji w podejmowanych działaniach
- ✓ porządkowanie własnej pracy



Psycholog nie jest samotną wyspą! – postulaty dla środowiska i MENU

16

- Stworzenie **systemu/sieci** instytucji, placówek współpracujących na rzecz dobra i rozwoju dziecka (postulat dla MENU i Ministerstwa Zdrowia)
- Tworzenie **grup wsparcia** dla psychologów i pedagogów szkolnych – instytucja mentora, superwizje, grupy dyskusyjne
- Utworzenie Sekcji Psychologii Szkolnej przy PTP



17

Prośba o komentarze:

katra@psych.ue.edu.pl

***Zapraszamy do współpracy z
Zakładem Psychologii Wychowania
Wydziału Psychologii UW***



18

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

